

Msapuh ma Mhuni

Cbeyo peni na, mnarux ka seediq de uka ka ising mqita mnarux daha, asi ka mosa psapuh seediq msapuh, kiya kesun daha smapuh. Irih so ising saya ka seediq msapuh nii, seediq msapuh nii ka ising na rudan ta cbeyo.

Kesun seediq msapuh nii we, tnugiyo hari mqedil, kika cbeyo peni, knkingal alang we niqan dhdaha trteru ka seediq mkela smapuh, ani mnarux mmaanu we spooda daha mapuh. Tnugiyo hari mqedil rudan alang ka msapuh cbeyo, tnuges a naq rudan tnsapah daha.

Ani naq mnarux so kenu we, spuhun daha kana, smapuh ciida de, dmoi tahuc puniq ma, lbuwan daha waso dayuc ka bagah puniq, gmaxan daha macu ka duma duri, irih so qqeya ddooyun daha smapuh.

Mnetun ba niqan seediq mnarux ka tnsapah de, asi osa lmawa mqedil msapuh ka rudan tnsapah, mpsapuh ciida de, asi ka ttuyun seediq mnarux, ani naq trqeraq ani naq tuleung. Egu klegan ka kari daha psapuh, so ka lmamu kari rdrudan sdurun na pkmalu mnarux, mhedu smapuh de slabu daha waso qhuni ka bagah puniq, pbbaun daha puniq ka waso dayuc ma, spbabo na hei ma tunux seediq mnarux, nririh daha pkuuxun seediq mnarux, kika dmurun texal dungal.

Netun mduwa ka snpuhan daha, malu ka seediq mnarux de, snhii dheya ka seediq alang dhenu. Cbeyo peni na, netun malu ka snpuhan daha de, niqan naq seediq msapuh mesa beru babuy duri, so ka msapuh mesa beru babuy nii we, malu kana ka snpuhan na dheya. Meniq ka tnsapah seediq mnarux de, niqan ka mege macu ma pala tninun duri, ririh snhuwe na seediq smnapuh.

Netun ini kmalu ka snpuhan na, uxe de wada mhuqil. Seediq alang de mesa rmengo dhenu “ Uxe malu ssapuh na heya, seediq ini kela smapuh ka heya ”. Ye ado wada mhuqil ka seediq snpuhan na, seediq alang de, “ Mhuni ka heya ” mkkesa ma, “ seediq mhuni ” kesun daha. Kesun seediq mhuni nii we uxe ta qntaan ba doriq, mesa ka kari rudan ta alang, seediq mhuni nii we maha uka llutuc. Mesa ka rudan ta cbeyo “ seediq mhuni nii we maha uka laqi, seediq malu lhebun we mrana ka laqi na kiya. ” Kcugun seediq ka mhuni nii ma, kcugun daha mpprengo ma smdangi duri, ini daha pniqi ckceka alang ka sapah daha duri, skgulan daha mosa meniq theya.

巫醫和黑巫

從前部落裡沒有所謂的醫院，生病了就有巫醫幫人治病。

一般都是女性施行巫術，任何病痛都用 smapuh 醫術治療。能施 smapuh 者都是年長婦女，也是家人傳授予她的，或傳授給家族之外擁有此能力者。治病時使用柴火、消骨的竹節子 dayuc，包著木灰，或加入小米混合來充當工具。

一旦家裡有人生病，家人會請巫醫到家裡，把病人叫醒，讓他躺或坐。行醫咒語有很多，例如集結祖先的話語來祈求，結束診療時就拿木炭用樹葉包起來，拿 dayuc 包在葉子上在火上面熱一熱，再放在病人身上、頭上暖一暖，再唸一次祈禱文。若醫術好，病人就會好起來，人們會相信她。若行的好，有些人會要求給小豬，表示她所治好的病都沒有問題。有的人會送小米和織好的方布，表達感激之意。

如果沒有好起來，甚至死了，族人會說她是黑巫 mhuni。我們沒有親眼看過行黑巫術者，據說行黑巫術者沒有後代，因為她們的心地不良。人們也怕與她交談，要她移居到外邊居住。